

სახუმარო ვერბალური ბრძოლები ქართველი ბიჭების ჯგუფში

მირანდა გობიანი
ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

1. საკითხის აქტუალობა

ახა ლგაზრდების ენის ლინგვისტური კვლევა სოციოლინგვისტიკის საგანია, რომელიც, თავის მხრივ, ენის გამოყენების სოციალურ და კულტურულ წინაპირობებს იკვლევს. თავდაპირველად, სოციოლინგვისტიკა დაინტერესდა ახალგაზრდების ენის ლექსიკურ-ლექსიკოგრაფიული საკითხებით და მისი პრაგმალინგვისტიკური ასპექტებით, როგორცაა, მაგალითად, მისალმების ფორმები, საუბრის მხარდამჭერი რეაქციები, შორისდებულები და ა.შ. მალევე მოხდა სოცილინგვისტიკის დაინტერესება ახალგაზრდების სიტყვათა მნიშვნელობებით და ახალი სიტყვების წარმოებით. სოციოლინგვისტიკაში ახალგაზრდების მეტყველების სტილის ელემენტების კვლევა ახალი ტენდენციაა [ნოილანდი 2008:23].

ახალგაზრდების ენის ლინგვისტურ კვლევას გერმანიაში ოცდაათწლიანი ისტორია აქვს. საქართველოში ახალგაზრდების საკომუნიკაციო აქტივობების გენდერულ ჭრილში განხილვა და ანალიზი ჯერ კიდევ თავისი განვითარების საწყის ეტაპზეა. სტატიის თეორიულ ნაწილში ვეყრდნობით გერმანულენოვან კვლევებს¹, პრაქტიკული ნაწილი კი მთლიანად წარმოადგენს ჩვენ მიერ ჩაწერილ ქართულ ემპირიულ მასალას. სტატია მოკლედ მიმოიხილავს ბიჭების მეტყველების პრაგმალინგვისტიკურ და სტილისტიკურ თავისებურებებს, ახალგაზრდების მეტყველების კვლევის პერსპექტივებს სოციოლინგვისტიკაში და ბიჭებში საკუთარი იდენტობის ჩამოყალიბების პრობლემებს.

ბიჭების საუბრის სტილი და ჟანრები ბევრ სხვადასხვა ენებსა და კულტურაშია გამოკვლეული², სამწუხაროდ, ქართულ სივრცეში, რამ-

1 გერმანელი ავტორები: ანდროუცოპულოსი 1997, შლობინსკი 1993, ნოილანდი 2003, 2006, 2008, ბრანერი 2003, შმიდტი 2004, კოტჰოფი 2003, 2005, 2008, გიუნთერი 1996, შპრეკელი 2006 და ა.შ.

2 ჰერმან ტერტილიტი "Türkisch Power Boys" [1996] იკვლევს თურქი ახალგაზრდების

დენადაც ჩვენთვის ცნობილია, ამ მიმართულებით, რაიმე ფუნდამენტური კვლევა არ მოიპოვება. სამეცნიერო ლიტერატურაში ბიჭების ენა მიჩნეულია როგორც კომპეტიტიური, და ამავდროულად, არასერიოზული საუბრის სტილი. მოცემული კვლევის მიზანია, გაანალიზდეს ქართველი ბიჭების არასერიოზული მოდალობის საკომუნიკაციო აქტივობები.

ვერბალური ბრძოლა ჯგუფის შიგნით პოზიციონირებას ემსახურება. პოზიციონირება დისკურსული პრაქტიკაა, რომლის საშუალებითაც ადამიანები საკუთარი თავისა და სხვების წარმოჩენას ახერხებენ, პასუხს პოულობენ იდენტობის ჩამოყალიბებისათვის მნიშვნელოვან კითხვებზე: ვინ ვარ მე? როგორი მინდა ვიყო? პოზიციონირება ფოკუსირებას ახდენს იმ ენობრივ ქმედებათა ასპექტებზე, რომლის საშუალებითაც მოსაუბრე საკუთარ თავს სოციალურ პიროვნებად ქმნის, რომელსაც გარკვეული სოციალური პოზიცია უკავია გარკვეულ სოციალურ წრეში [დეპერმან/ლუციუს-ჰონესი 2004, 168].

ახალგაზრდების ვერბალური დუელის კვლევის მაგალითებს უხვად ვხვდებით სხვადასხვა კულტურებში. მაგალითად, დუნდესი, ლიჩი და ოცკაკი [1972] ინტერესდებიან ვერბალური დუელით თურქ ახალგაზრდებში, ტერტილტი დაინტერესებულია გერმანიაში მცხოვრები თურქი ახალგაზრდების სალანძღავი რიტუალებით [1996], გოსენი [1976] აანალიზებს ანდეს მკვიდრი ახალგაზრდების საკომუნიკაციო დუელებს. ლაბოვი [1978] ანგლოამერიკელი ახალგაზრდების საკომუნიკაციო ქცევებს იკვლევს და ასკვნის, რომ ვერბალური დუელი დამოკიდებულია ენობრივ კრეატიულობაზე და ამ საკომუნიკაციო რიტუალის ჩასატარებლად კულტურის მიხედვით სხვადასხვა წესები არსებობს. ჩვენი მიზანია გიჩვენოთ, როგორ მიმდინარეობს ვერბალური დუელი ქართველ ახალგაზრდებში.

1.2. ახალგაზრდების ენის დეფინიციისათვის

ახალგაზრდების ენა ახალგაზრდების ჯგუფში იქმნება და თავისებურ საკომუნიკაციო კულტურას ქმნის. ჯგუფის საკომუნიკაციო პროფილი, ჯგუფის ინდენტობის მნიშვნელოვანი ნიშან-თვისებაა.

ლინგვისტიკაში ახალგაზრდების ენა სასუბრო ენის ვარიანტული სხვაობაა, თავისებური სუბკულტურული ენობრივი სტილია. ახალგაზრდების ენას ენათმეცნიერთა უმეტესობა განიხილავს როგორც სპეციფიკურ ფენომენს, დამოკიდებულს სიტუაციურ კონტექსტზე [შლობინსკი: 1989,6]. თუ ახალგაზრდულ ასაკს ინდივიდის განვითარებაში სპეციფიკურ გარდამავალ ფაზად ჩავთვლით, ამ შემთხვევაში

ჯგუფის ეთნოგრაფიას და სოციალურ ფსიქოლოგიას

ახალგაზრდების ენა ქმნის დიალექტისა და სოციოლექტის ვარიანტს.

სოციოლინგვისტიკური გაგებით ახალგაზრდობა წარმოადგენს ენობრივი სოციალიზაციის იმ ფაზას, სადაც ხდება საზოგადოების სტრუქტურებში თავის დამკვიდრების პროცესი. ამ ფაზის ფუნქციაა კულტურული კაპიტალის ინდივიდუალური შეთვისება, შესაბამისად, სოციოლინგვისტიკურ კვლევებში წინა პლანზე გამოდის სოციალური როლის, სოციალური სქესისა და ასაკის ურთიერთდამოკიდებულება ენასთან.

პირ-ჯგუფში გააქტიურებულია ერთიანობის „ჩვენ“ გრძნობა, რასაც ბიჭები განსაკუთრებული ენობრივი საშუალებებით გამოხატავენ. ახალგაზრდები ცდილობენ თავიანთი ჯგუფისთვის მისაღები სემანტიკური და გრამატიკული საშუალებებით შექმნან განსაკუთრებული ენა, რითაც შეძლებენ, გარკვეულწილად, სხვა ჯგუფებისაგან განსხვავებას. სწორედ ეს არის ახალგაზრდების ენა, ნორმირებული ენის ის ვარიანტული ფორმა, რომელიც სოციოლინგვისტიკური კვლევის საგანია. ნოილანდის მიხედვით, დღეს ახალგაზრდების ენა განისაზღვრება როგორც ახალგაზრდების მიერ გარკვეულ სიტუაციაში გამოყენებული ჯგუფური კომუნიკაციის მედიუმი. ამ ენას ახასიათებს ყოველდღიური სასაუბრო ენის, ჯგუფის ენისა და ინტერაქციის არსებითი ნიშნები [ნოილანდი: 2008, 45].

2. თეორიული საფუძვლები

კომუნიკაციის ეთნოგრაფიულ ხასიათს განაპირობებს ის, თუ რა მოდალობით მიმდინარეობს საუბარი. შპრეკელსი განიხილავს სხვადასხვა ავტორთა მოსაზრებებს³ და ასკვნის, რომ ინტერაქციული მოდალობა მეთოდია, რომლის საშუალებითაც ენობრივ გამოხატულებებს, ენობრივ ქცევებს, გარკვეულ სიტუაციებს სიმბოლური მნიშვნელობა ენიჭება. ინტერაქციული მოდალობა შესაძლებელია იყოს სერიოზული, პათეტიკური, აგრესიული, ჰქონდეს თამაშის ან ხუმრობის ხასიათი ანუ იყოს არასერიოზული და ა.შ. ინტერაქციული მოდალობა განპირობებულია არა ცალკეული მოსაუბრით, არამედ ინტერაქტანტებით. ინტერაქციულ მოდალობას დიდი ზეგავლენა აქვს საუბრის აქტზე. იგი მოსაუბრის პერსპექტივას გამოხატავს. საუბრისას მოდალობის ცვლა დამოკიდებულია მოსაუბრესა და მის პარტნიორზე, პარტნიორი ან უბამს მხარს ცვლილებას, ან არა. შესაბამისად, ხდება მოდალობის ან განვითარება, ან შეწყვეტა. ახალგაზრდებს ჩვევიათ გაერთონ, იხუმრონ [შპრეკელსი 2006, 88-89]. ბიჭების საუბრების 90% არასერიოზული მოდალობისაა [ბირბახი 1996: 262].

3 კალმაიერი [1979], ჰუმესი [1974], დეპერმანი/შმიდტი [2001]

ბიჭების საუბრის სტილი ენათმეცნიერებაში კონფრონტატიულად ითვლება [ვაითი 2002:166]. ბრანერის მიხედვით⁴ ბიჭების ჯგუფს იერარქიული სტრუქტურა აქვს. ეს იერარქია ენაში აისახება და ენის საშუალებით გამოიხატება. ჯგუფში მოპოვებული და განმტკიცებული დომინანტური პოზიცია ენობრივი საშუალებებით ნარჩუნდება. დომინანტური პოზიციისათვის ბრძოლა, უმეტეს შემთხვევაში, ვერბალურია [ბრანერი 2003:45-49]. ბიჭების ენობრივ ქცევებში გამოიყოფა შემდეგი ელემენტი: ბიჭებისათვის ენა დომინანტური პოზიციის განმტკიცების საშუალებაა; ენის საშუალებით ისინი კამათობენ სხვისი პოზიციის მართებულობაზე – ვერბალური მუქარით, ლანძღვა-გინებით, დაცინვით. ამ ქმედებებს, უმეტეს შემთხვევაში, ვერბალურ დუელამდე მივყავართ, რომლის მიზანი „ბოლო სიტყვის“ მოპოვებაა. ბიჭები ენობრივი საშუალებებით ცდილობენ მიიპყრონ ყურადღება, დააფიქსირონ საკუთარი აზრი და დაიკავონ დომინანტური პოზიცია. პირ-ჯგუფში ისინი მიჩვეულნი არიან სიტყვის გაწყვეტას, იციან როგორ გაუმკლავდნენ საუბრის ხელისშემშლელ ფაქტორებს და სათქმელი ბოლომდე თქვან. ისინი, როგორც წესი, დისკუსიებში სიტყვის გაწყვეტის შემდეგაც კარგად ახერხებენ საკუთარი აზრის დაფიქსირებას და ფრაზის დასრულებას. ბიჭების კომუნიკაციის ცენტრალური ჟანრებია: ტრაბახი, ქილიკი, დაცინვა, აგდება, გაცურება, ისტორიების მოყოლა, პერფორმანსი, სახუმარო კონფლიქტები, სერიოზული კონფლიქტები, რიტუალური ლანძღვა.

3. ქართული კვლევის კორპუსი

ნაშრომის კორპუსს შეადგენს 2008-2012 წლებში ჩვენ მიერ გაკეთებული ქალაქ ქუთაისში მცხოვრები ახალგაზრდების (12-18 წლის) დისკურსის აუდიო-ვიდეო ჩანაწერების ტრანსკრიპტებს⁵. ჩანაწერთა ტრანსკრიპცია შესრულებულია GAT-ის მიხედვით (GrSprächsanalytische Transkription) [ზელტინგი 1998:91]⁶.

არასერიოზული საკომუნიკაციო აქტივობები სტატიაში წარმოდგენილია 4 დიალოგის სახით.

4 ბრანერი ეყრდნობა სხვადასხვა კვლევას, მაგ. მალც/ბორკერი[1991], ზაკსი [1974], გუდვინი [1991], [1980], შელდონი [1992], ლეაპერი [1991], ტურნე/ლურია[1986], ფინე [1987], ედერი [1990]

5 ჩანაწერების საერთო რაოდენობა 100 საათზე მეტია.

6 ტრანსკრიფცია შესრულებულია საუბრის ანალიზური ტრანსკრიფციული სისტემის მიხედვით (GAT) [ზელტინგი 1998: 91]. GAT-ის მიხედვით ქართული საუბრების ტრანსკრიპირება, რამდენადაც ჩვენთვის ცნობილია, პირველი მცდელობაა ქართულენოვან სინამდვილეში, მისი პრინციპები მისაღებაა ქართული ენისთვის, თუმც იყო პრობლემებიც, მაგ. ფოკუსირებული აქცენტების აღნიშვნის დროს. ტრანსკრიპციული ნიშნების ჩამონათვალი იხილეთ დანართის სახით.

4. კვლევის მეთოდი

კვლევის მეთოდად გამოვიყენეთ საუბრის ეთნოლინგვისტური ანალიზი. შენარჩუნებულია ენობრივი და სოციალური ინტერაქციის კვლევის ეთნოგრაფიული ტრადიციები [ნოიმან-ბრაუნი/დეპერმანი 1998]. როცა საქმე ეხება ჯგუფისთვის სპეციფიკური საუბრების ანალიზს, ჯგუფის შესახებ ეთნოგრაფიული ცოდნა გვიადვილებს:

გავარკოთ რამდენი მონაწილეა ინტერაქციის დროს, განვასხვავოთ ისინი ხმის მიხედვით, დავადგინოთ ნათქვამის მოდალობა, ქვეტექსტი;

გვკონდეს სპეციფიკური ცოდნა პიროვნებების, ადგილის, მოვლენების შესახებ;

ნათელი იყოს ჯგუფისთვის სპეციფიკური ლექსიკა და სემანტიკა [დეპერმანი 2000:108-109];

ანალიზი ეფუძნება ხელთარსებულ ემპირიულ მასალას. ემპირიული მასალის ანალიზისათვის გავაერთიანეთ სამი მეთოდი:

1) შინაარსობრივი მეთოდი – რა აქტივობები და ენობრივი ქცევებია შინაარსობრივად აღწერილი;

2) საუბრის სოციოლინგვისტიკური ინტერპრეტაცია – კომუნიკაციური პროცესის ანალიზი, ჯგუფის კონცეპტების რელევანტურობა, იდეოლოგია, და ა.შ.

3) პოზიციების განმტკიცების ანალიზი – წარმატების ფაქტორები ჯგუფში, რის გამო და რისი საშუალებით ხდება ბიჭების პოზიციების ჯგუფში გამყარება.

5. სახუმარო კომპეტიტიური საუბრები ქართველი ბიჭების ჯგუფში

ბიჭების ჯგუფში ძალაუფლების დემონსტრირება ჯგუფის შეგნით პოზიციების დაკავებასა და განმტკიცებას ემსახურება. ქართველი ბიჭების, ისევე როგორც გერმანელი ბიჭების⁷, პოზიციების განმტკიცება ჯგუფში ხდება საკომუნიკაციო ბრძოლით, რომელსაც უმეტესად არასერიოზული მოდალობა აქვს და ემსახურება ჯგუფის იერარქიაში მაღალი პოზიციის დაკავებას. ამ საკომუნიკაციო საშუალებებით ბიჭი გვიჩვენებს, რომ იგი მზადაა ვერბალური თავდასხმისათვის და თავდაცვისათვის, თანაც ისე, რომ ინარჩუნებს არასერიოზულ მოდალობას და ამით არ ღალატობს ჯგუფის ერთიანობის შეგრძნებას. გერმანული მონაცემებით ბიჭების ჯგუფში პოზიციების დაკავებასა და განმტკიცებას ემსახურება შემდეგი საკომუნიკაციო აქტივობები: „დი-

7 დასტურდება შმიდტის კვლევებში [შმიდტი 2004].

სენი“; ქილიკი/დაცინვა, რიტუალური ლანძღვა და აგდება/გაცურება [შმიდტი 2004]. განვიხილოთ ეს საკომუნიკაციო აქტივობები და მათი არსებობის საკითხი ქართველ ბიჭებში.

ინტერაქციაში „დისენს“ უწოდებენ საკომუნიკაციო აქტს, რომლის საშუალებითაც მოწინააღმდეგეები ერთმანეთს პირად შეურაცხყოფას აყენებენ. იგი ვერბალური აგრესიის ყველაზე ხშირი ფორმაა გერმანელ ბიჭებში. აქ ორი მოწინააღმდეგე თავს ესხმის ერთმანეთს ვერბალურად, ყოველთვის ჰყავთ მაყურებელი და შემფასებელი. გერმანიაში ამ სახის ვერბალურ დუელს საფუძვლად დაედო ამერიკული ჰიპ-ჰოპი: მუსიკის თანხლებით ორი მოწინააღმდეგე გარითმული ფრაზებით ერთმანეთს ებრძვის.

„დისენის“ დროს შეურაცხყოფა პირდაპირი და უხეშია, ხდება ტაბუდადებული ენობრივი გამოთქმების შეუზღუდავი გამოყენება. „დისენი“ სცენაა, აქ არა აქვს მნიშვნელობა სტატუსით განსხვავებას, მონაწილეობს ნებისმიერი, ვინც ენამახვილობით გამოირჩევა. ეს არის შეურაცხმყოფელი სიტყვებით თამაში, რომელსაც თან ახლავს ჰიპ-ჰოპის ან რეპისათვის დამახასიათებელი ყესტები. ვერბალური ბრძოლა სრულდება მაშინ, როცა ერთ-ერთი მონაწილე შეტევაზე აღარ რეაგირებს, ან პირდაპირ აღიარებს მარცხს.

ვერბალური დუელის აღნიშნულ ფორმას საქართველოში დიდი ტრადიცია აქვს კავიაობის სახით [კოტკოფი 1995]. „დისენისაგან“ განსხვავებით, აქ ვერბალური ბრძოლა ხდება ვულგარული გარითმული ლექსებით. „დისენსში“ რითმი სასურველია, მაგრამ არა აუცილებელი, აქ მთავარია სიტყვებით თამაში. როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ეს საკომუნიკაციო აქტივობა გაცილებით უფრო პოპულარული და ხშირია გერმანელ ახალგაზრდებში, თუმცა თითქმის ყველა ქართველმა ბიჭმა იცის, თუნდაც მცირე ოდენობით, გარითმული, უხამსი სიტყვებით გაჯერებული ლექსი და, შესაბამისად, შეუძლია კავიაობის რიტუალის ჩატარება.

მოცემული მაგალითი ქართველი ბიჭების კავიაობის ნიმუშია:

მაგალითი 1.

1. G: ეჰ რა დღეში ხარ საქართველო (.)
2. მამულო საყვარელო შენ ოროსლა აყვავდები.
3. H: შენ როსლა აყვავდები შენ? ((მიმართავს G-ს))
4. G: შენ საერთოდ ვინმე თუ გიყვარს?
5. M: მე მაგალითად (-)
6. მე ჩემს მარცვალს ვთესავ ხნულში მოსავალი მინდა წმინდა (-)

7. ქუთაისის სიყვარულში შემეჯიბროს ვისაც უნდა.
8. H: ჩემი ცხოვრება ვალები (-)
9. ღვინო დუდუკი ქალები ჰე ჰე ჰე ((სიმღერით))
10. G: რაც გამყოფებს აქტიურად დედას გტირობს ფაქტიურად
11. H: ატყდა რეკვა, გლეწე რესკად და შეიქმნა სესერეკა=
12. G: =აქეთ ფიცარი იქით ფიცარი ისე გაგლახე ველარ გიცანი (-)
13. H: გარბიან ტაქსები, წერენ სოჩიკები, რა კაია პონჩიკები:
14. G: (h) მკიღია პონჩიკი მამიღა თუ ქალი მამინღა:
15. ((...))

B ამბობს ფრაზას ლექსიდან რასაც მოჰყვება A-ს ირონიული შენიშვნა: შენ როსღა აყვავდები? (სტ.3) B-ს არ ესიამოვნა ეს ირონიული გადახვევა, რადგან ის პატრიოტული პათოსით ყვებოდა ლექსს. B აგრესიულად ეკითხება A-ს: „შენ საერთოდ ვინმე თუ გიყვარს?“ და აგრძელებს ლექსს ქუთაისის სიყვარულზე. A დაგვიანებით, მაგრამ კაფით სცემს პასუხს დასმულ შეკითხვას, უყვარს თუ არა ვინმე (სტ. 8, 9), მისთვის ღვინო, დუდუკი და ქალებია მნიშვნელოვანი. B არ აყოვნებს პასუხს (სტ. 10), იგი თვლის, რომ A-ს ცხოვრების სტილი ერთ დღეს ცუდად დამთვარდება. A-ს პასუხი უკვე მუქარაა, (სტ. 11), A-ს მუქარას B მუქართვე პასუხობს (სტ. 12).

ბიჭებს ჰყავთ მაცურებლები. ისინი არ ერევიან საუბარში, იცინიან და ამით მხარს უჭერენ მათ ვერბალურ პაექრობას. მოცემული მაგალითის ბოლო სტროფში A იწყებს საუბარს, იმის შესახებ, რომ მას ახლა „ქალი უნდა“ (სტ. 14), რის შემდეგაც ბიჭების ვერბალური დუელი გადაიზარდა სკაბრეზულ და არანორმატიული ლექსიკით თამაშში⁸. მსგავსი პაექრობის დროს არც ერთი შეურაცხყოფელი სიტყვა თუ წინადადება საწყენად არ მიიღება, აქ დასაშვებია ოჯახის წევრების შეურაცხყოფაც კი, მაშინ როცა ქართველი ბიჭი დედის ან დის შეურაცხყოფას სერიოზული მოდალობის დროს არავის პატიობს.

შმიდტის მიხედვით, პოზიციების განტკიცების შემდეგი საკომუნიკაციო აქტივობაა აგდება/გაცურება, სადაც მნიშვნელოვანია სიტუაციის სიმეტრიულობა აგდების ინიციატორსა და აგდების მსხვერპლს შორის. თავდამსხმელი კარგად ფლობს სიტუაციას და მსხვერპლს აყენებს სულელურ მდგომარეობაში, ახერხებს მისი არასწორი ქცევის ან რეაქციის პროვოცირებას. თავდამსხმელი, თუკი იგი მოწინააღმდეგის აგდებას ახერხებს, წარმოჩინდება ჯგუფში, როგორც გამარჯვებული, ხოლო მსხვერპლი, როგორც დაცინვის ობიექტი. მსხვერპლი იძულებულ

8 შეგნებულად ავარიდეთ თავი საუბრის მთლიანი ვერსიის ჩვენებას.

ბულია ან თავად გაიცინოს, ამით შექმნას სახუმარო სიტუაცია და არ შეიმჩნიოს რომ შეურაცხყოფილია, ან სამაგიერო გადაუხადოს მოწინააღმდეგეს, რათა დაიცვას საკუთარი პოზიცია ჯგუფში [შმიდტი 2004:267]. ქართველ ბიჭებში პოზიციების მოპოვებისათვის ბრძოლის ეს ვერბალური ფორმა განსაკუთრებით პოპულარულია.

მაგალითი 2.

1. A. ეეე ორი ლარი ბიჯო (.)
2. C. სად [ბიჯო
3. A. [ე ე მაგერ
4. C. ვოოვ ხო (--)
5. ე: ((ცდილობს 1 ლარი მიწიდან აილოს))
6. [ფუ შენი
7. A << ხმამალლა იცინის > [ჰაჰაჰა]
8. C. <h> სირი ↑ ხარ
9. აუ მეთქი სიგარეტი მოვიდა.
10. ((...))

A აწებებს იატაკზე ერთ ლარს და ცდილობს C-ს „აგდებას“ (სტ. 1-4). C გახარებულია, რომ ფული ნახა, რადგან არ ჰქონდა ფული სიგარეტისთვის (სტ. 5, 9). იგი მალევე ხვდება, რომ A-მ „ააგლო“, რადგან ვერ ახერხებს ფულის იატაკიდან აღებას. A იცინის, C-ს რეაქციაც სიცილია, მაგრამ სიცილის დროს იყენებს სალანძღავ სიტყვასაც „სირი“ (სტ. 8) და გინების ელიფსურ ფორმას (სტ. 6), რითაც ადასტურებს, რომ A-მ მისი აგდება მოახერხა. აგდების ამ მაგალითში შესაძლებელია ხუთი სისტემური ნაბიჯის გამოყოფა: 1. სიტუაციის მცოდნე უჩვენებს მსხვერპლს ფულს და უთითებს აილოს ფული (სტ. 1-2); 2. მსხვერპლი ცდილობს შეასრულოს მითითება, აილოს ფული (სტ. 5); 3. მსხვერპლის იმედგაცრუება (სტ. 6: „ფუ შენი“); 4. მსხვერპლის რეაქცია (C-ს კომენტარი სიცილის გამომხატველი ნაწილაკებით: სირი ხარ, მეთქი სიგარეტი მოვიდა (სტ. 8-9); 5. გამარჯვებულის რეაქცია (A იცინის ხმამალლა სტ. 7).

ქართველი ბიჭების ტიპური საკომუნიკაციო აქტივობაა ქილიკი/დაცინვა. გერმანელი ბიჭებისთვისაც იგი ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკომუნიკაციო საშუალებაა თავის წარმოსაჩენად. გიუნთნერის მიხედვით ქილიკი/დაცინვა მორალურ-მგძნობლობითი აქტივობაა, რომელიც პროვოკაციასა და სიამოვნებას, ტკივილსა და ხუმრობას ერთდროულად შეიცავს და მიუხედავად მისი მიდრეკილებისა, იყოს გადაჭარბებული და მანევრული, უმეტესწილად დაცინვის ობიექტის ფაქტიურ ქცევას ეფუძნება [გიუნთნერი 1996:102]. ქილიკი არის სა-

კომუნიკაციო აქტივობა, როცა პიროვნებას ინტერაქციის პროცესში ხუმრობით დასცინიან. უმეტეს შემთხვევაში, ქილიკის დროს, მთელი ჯგუფი ერთ რომელიმე ჯგუფის წევრს უპირისპირდება. ქილიკი შინაარსობრივად შეიძლება იყოს როგორც რეალური, ასევე ფიქტიური [შმიდტი 2004:112]. შემდეგ მაგალითში მონაწილეობას იღებენ გოგონებიც (ბიჭები V,D,E, გოგონები K,L):

მაგალითი 3.

1. L: ამან გამომართვა წიგნი.
2. აუ კაი წიგნი მომეცითო.
3. (h) [და (.) ქალი გამოვიდა საღალატოდ
4. K: [კაი წიგნი მინდაო და ქალი გამოვიდა საღალატოდ
5. L: აუ ეს რა იცი მარიკა
6. დავიწყებ ლაპარაკსა და ამყვები (-)
7. (h) ქალი გამოვიდა საღალატოდ.
8. [ეს წაიკითხა ((იციინის))
9. V: [მაგი არ წამიკითხია.
10. ძაან დიდი იყო და (.) არ წავიკითხე
11. ((ყველა იციინის))
12. [მე მწვანეთვალეა ანგელოზი წავიკითხე=
13. D: [აუ ეს მაგარი თქვა
14. E: =მეც მწვანეთვალეა ანგელოზი წავიკითხე
15. D: მწვანეთვალეა ანგელოზი მთელ სალორიას აქვს წაკითხული.
16. A: აუ ბიჭები კითხულობენ მწვანეთვალეა ანგელოზს=
17. =და გოგონები ჯინსების თაობას.
18. D: ჯინსების ↑ თაობა მაგარია:
19. V: აუ მაგი რამხელაა:
20. D: დიდი როა მიტოა ↑ მაგარი,
21. [ძაან მაგარია=
22. E: [წიგნმა ↑ თუ დამაინტერესა, ვერ ვდგები
23. D: = ჯინსების თაობას გოგონები კითხულობენ კი არა და (.)
24. სამჯერ ↑ მაქ წაკითხული

გოგონები დასცინიან V-ს (13 წლის). მათი აზრით, მან არასწორად შეარჩია და წაიკითხა მისი ასაკისთვის შეუფერებელი ნაწარმოები, ოტია იოსელიანის „ქალი გამოვიდა ქმრის საღალატოდ“ (სტ. 1-8). V ამბობს, რომ არ წაუკითხავს, რადგან წიგნი ძალიან დიდი იყო (სტ.

9-10), რასაც მოჰყვება ბიჭების დაცინვა, რადგან წიგნი: „დიდი როა მიტოა მაგარი“ (სტ. 20). V ირწმუნება რომ „მწვანეთვალეა ანგელოზი“ წაკითხა (სტ. 12), D ამბობს: მწვანეთვალეა ანგელოზი მთელ სალორიას აქვს წაკითხული, რითაც კვლავ აგრძელებს ქილიკს. ბიჭები E, D დასცინიან V-ს და თან თავს იწონებენ გოგონებთან იმით, რომ წაკითხული აქვთ „მწვანეთვალეა ანგელოზიც“ და „ჯინსების თაობაც“, თანაც არა ერთხელ (სტ. 22-24) და ამით ახდენენ, ისევ და ისევ, ჯგუფში საკუთარი პოზიციების განმტკიცებას.

ლანძღვა-გინება ჩვეულებრივი და მიღებული საკომუნიკაციო ქმედებაა როგორც გერმანელ, ისე ქართველ ბიჭებში. ბიჭების პირჯგუფში ლანძღვა-გინებას, უმეტეს შემთხვევაში, არ აქვს სერიოზული მოდალობა. იგი გამოიყენება გართობის, თამაშის მიზნით. არასერიოზულ ლანძღვა-გინებას სამეცნიერო ლიტერატურაში „რიტუალურ ლანძღვას“ უწოდებენ [შმიდტი 2004:200]. შესაძლებელია, რიტუალურმა ლანძღვამ სერიოზული სახეც მიიღოს. თამაშის ფუნქციით შექმნილი კონფლიქტები ბიჭებს სჭირდებათ საკუთარი ენობრივი შესაძლებლობების საჩვენებლად, ვერბალურ დუელში გამარჯვების მოსაპოვებლად. რიტუალური ლანძღვის დროს ბიჭები იყენებენ სკაბრეზული გინების ფორმას, მაგალითად:⁹

მაგალითი 4.

1. A: მოდი ბიჭო აქ მოდი აქ
2. შენი ... ((იცინის))
3. V: თუ არ მოხვალ
4. ერთი შენი ...
5. A: მოდი ბლიატ
6. V: = ე ვასია ↑
7. A: ჩხირი შენ
8. მოდი სანამ ჩამიძუყნიხარ
9. შენი...
10. V: ლილიპუტ ((იცინის))^
11. მოდი სანამ სახე მიგიჟეშტე
12. A: ჩხირი ((იცინის))
13. V: ფუ რა სირი ხარ შე საცოდაო
14. A: (h) სირის ხმა მესმის

მოცემული მაგალითი ბიჭების საუბრის კრეატიულობას ეჭვქვეშ აყენებს, მაგრამ იგი რიტუალური ლანძღვის ტიპური მაგალითია. ბიჭები ლანძღავენ და აგინებენ ერთმანეთს ღიად და პირდაპირ, მაგრამ

9 მაგალითში სკაბრეზული გინება მრავალწერტილით აღვნიშნეთ

მაგალითში ვულგარულ გინებას (სტ. 2, 4, 5), აგრეთვე ჰიპერბოლიზირებულ მუქარას (სტ. 8, 11) თან სდევს სიცილის გამომხატველი ნაწილაკები (სტ. 2, 10, 12, 14), ამით ბიჭები ინარჩუნებენ არასერიოზულ სახუმარო მოდალობას. A დაბალია და V ამის გამო ლილიპუტს უწოდებს (სტ. 10). A ხაზს უსვამს V-ს სუსტ აღნაგობას და მას ჩხირს ეძახის (სტ. 12). საერთო ჯამში საუბარი ძალიან ვულგარულია, თითქმის ყველა წინადადებას მოჰყვება სკაბრეზული გინება. სერიოზული კონფლიქტების დროს, ისეთი სალანდავი სიტყვა, როგორცაა მაგალითად, „სირი“, ან მიმართვა „ე ვასია“, მნიშვნელობით „შენ არავინ ხარ“, ან „შე საცოდაო“, მით უმეტეს დედის გინება, უმეტესწილად, ხელჩართული ბრძოლით მთავრდება, მაგრამ, როგორც მაგალითი გვიჩვენებს, არასერიოზული მოდალობის რიტუალური ლანძღვის დროს, ეს სალანდავი სიტყვები და გინება, საერთოდ არაა ბიჭებისთვის საწყენი და შეურაცხმყოფელი, მეტიც, ისინი მას გასართობად იყენებენ.

დასკვნა

ჯგუფში პოზიციების განმტკიცების ფუნქციის მქონე საკომუნიკაციო აქტივობების ანალიზმა გვიჩვენა, რომ ქართველი ბიჭების ჯგუფში მაღალი სტატუსის მოპოვება და იდენტობის ჩამოყალიბების პროცესი მათი საუბრების მნიშვნელოვანი რესურსია. ვერბალური აქტივობების საშუალებით ძალაუფლების დემონსტრირება, უმეტესად, ლეგიტიმურია და საკუთარი პოზიციების ჩვენებას, თავის საუკეთესოდ წარმოჩენას, გართობას ემსახურება. ჯგუფის იერარქიაში მაღალი სტატუსის მოპოვების ერთ-ერთი გზა სახუმარო კონფლიქტებია. ქართველი ბიჭების ჯგუფში სიტუაციის მიხედვით დომინირებს ხან ერთი, ხან მეორე ჯგუფის წევრი, აქ ერთმანეთის დისკრიმინაცია მხოლოდ ქილიკით ან სხვა სახუმარო აქტივობებითაა დასაშვები. ქართველი ბიჭების ჯგუფში არასერიოზული მოდალობით ვულგარული სიტყვებისა და სკაბრეზული გინების გამოყენება ჯგუფის ერთიანობის შეგქნებას ემსახურება.

ჩვენ მიერ მოპოვებული ქართულენოვანი მასალის კვლევის შედეგებმა დაგვანახა, რომ ქართველი ბიჭების ჯგუფის კომუნიკაციური სტილი ძალიან ჰგავს იმავე ასაკის, სოციალური გარემოს და სქესის გერმანული ჯგუფის საკომუნიკაციო სტილს. ბიჭების საუბრების ძირითადი პრინციპებია: გართობა, შეჯიბრი. ჭარბობს ქილიკის, არასერიოზული კონფლიქტის, რიტუალური ლანძღვის, გაქირდვის საკომუნიკაციო აქტივობები. ბიჭების ჯგუფის ინტერაქციებისათვის უფრო არასერიოზული მოდალობაა დამახასიათებელი, ვიდრე სერიოზული.

ბიჭების საუბრის სტილი უფრო კონფრონტაციულია (საბრძოლო), ვიდრე კოოპერაციული (პარტნიორული).

ბიჭების საუბრების ძირითადი ფუნქციებია: თავდასხმა, თავდაცვა, შეურაცხყოფა, საკუთარი დომინანტური პოზიციის წარმოჩენა და დაცვა, პოზიციონირება.

ბიჭების ჯგუფში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია საკუთარი იდენტობის პრეზენტაცია, შემოწმება, შეფასება. ქართველი ბიჭების პოზიციების განმტკიცების ხუმრობანარევი საკომუნიკაციო აქტივობები, როგორც დაკვირვებამ ცხადყო, მრავალმხრივი და საინტერესოა. ისინი ემსახურებიან ჯგუფისთვის სპეციფიკური ენობრივი ქცევების ჩამოყალიბებას და უფრო ეფექტურს ხდიან ჯგუფის შიგნით წევრთა პოზიციური მოლაპარაკებების პროცესს. სტატიაში განხილული საკომუნიკაციო აქტივობები: აგდება/გაცურება, დისენი/კაფიაობა, ქილიკი/დაცინვა, რიტუალური ლანძღვა ტიპურია როგორც გერმანელი, ასევე ქართველი ბიჭებისათვის. ისინი ზეგავლენას ახდენენ ახალგაზრდის სოციალიზაციის პროცესზე და ქმნიან ჯგუფისთვის სპეციფიკურ საკომუნიკაციო კულტურას.

დამოწმებანი

- ანდროუცოპულოსი 1997:** Androutsopoulos, Jannis. Mode, Medien und Musik. Jugendsprache als Sprachexperten. In: *Der Deutschunterricht* 6. S. 10-21.
- ბრანერი 2003:** Branner, Rebecca. Scherzkommunikation unter Mädchen. *Angewandte Sprachwissenschaft*. Herausgegeben von Rudlof Hoberg. band 13. Peter Lang, europäischer Verlag der Wissenschaft.
- ბირბახი 1996:** Bierbach, Christine. Chi non gaga un kilo – zahlt 20 Mark Strafe! Witze von Kindern zwischen zwei Kulturen. In *Kotthoff, Helga (Hg): das Gelächter der Geschlechter. Humor und Macht in Gesprächen von Männern und Frauen*. Konstanz: Universitäts-Verlag Konstanz. S. 247-273.
- გიუნთერი 1996:** Günthner, Susanne. Zwischen Scherz und Schmerz – Frotzelaktivitäten in Alltagsinteraktionen. *Scherzkommunikation*. Hg. Helga Kotthoff. Opladen: Westdeutscher Verlag. S. 81-108.
- გუდვინი 1980:** Goodwin, Marjorie. Directive-response speech sequences in girls' and boy's task activities. In.: S. *Mc Connell-Ginet/R. Borker/N. Furman (eds): Women and Language in Literature and Society*. New York. Praeger
- გუდვინი 1991:** Goodwin, Marjorie. He-Said-She-Said. Talk as social organization among Black Children. Bloomington: Indiana University Press.
- გოსენი 1976:** Gossen, Gary. Verbal Dueling in Chamula. In: *Barbara Kirshenblatt-Gimblett (ed.): Speech Play: Research and Resources for the Study of Linguistic Creativity*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- დეპერმანი/შმიდტი 2001:** Deppermann, A. / Schmidt, A. Hauptsache Spaß. In: *Merkens, Hans/Zinneker, Jürgen (Hg). Jahrbuch Jugendforschung*, 3. Opladen: Leske und Budrich. S. 25-56.
- დეპერმანი/ლუციუს-ჰონე 2004:** Deppermann, Arnulf/Lucius-Hoene, Gabriele. Narrative Identität und Positionierung. In: *Gesprächsforschung – Online-Zeitschrift zur verbalen Interaktion* 5 (ISSN 1617-1837), (www.gespraechsforschung-ozs.de Stand 15.09.2013). S. 166-183.
- დეპერმანი 2000:** Deppermann, Arnulf. Ethnographische Gesprächsanalyse: Zu Nutzen und Notwendigkeit von Ethnographie für die Konversationsanalyse. *Gesprächsforschung – Online-Zeitschrift zur verbalen Interaktion* 1 (ISSN 1617-1837), (www.gespraechsforschung-ozs.de Stand 15.09.2013). S. 96-124.
- დუნდესი/ლიჩი/ოზკოკი 1972:** Dundes, Alan, Jerry W. Leach / Özkök Bora. The Strategy of Turkish Boys' Verbal Dueling Rhymes. In: *Directions*

- in *Sociolinguistics: The Ethnography of Communication*. Ed. John J. Gumperz and Dell Hymes. New York: Holt, Rinehart, and Winston. P. 130-160.
- ედერი 1990:** Eder, Donna. Serious and Playful Disputes: Variation in Conflict Talk among Early Adolescents. *Conflict Talk. Sociolinguistic Investigations of Arguments in Conversation*. Hg. Allan Grimshaw. Cambridge: Cambridge University Press. P. 67-84.
- ვაითი 2002:** Veith H. Werner. *Soziolinguistik*. Gunter Narr Verlag Tübingen.
- ზაკსი 1974:** Sacks, Harvey. An Analysis of the Course of a Joke s telling in Conversation. *Explorations in the Ethnography of Speaking*. Hg. Richard Baumann u. Joel Sherzer. Cambridge u.a.: Cambrije University Press. P. 337-353
- ზელტინგი 1998:** Selting, M. Gesprächsanalytisches Transkriptionssystem (GAT). In: *Linguistische Berichte 173*. S. 91-122.
- კალმაიერი 1988:** Kallmeyer, Werner. Konversationsanalytische Beschreibung. *Soziolinguistik*. Hg. Ulrich Ammon, Norbert Dittmar u. Klaus J. Mattheier. Vol. 2 Berlin, new York: Gruyter. S. 1095-1108
- კოტჰოფი 1995:** Kotthoff, Helga. Verbal Duelling in Caucasian Georgia. In: *Uta Quasthoff (ed.): Aspects of Oral Communication*. Berlin/New York: De Gruyter. S. 112-137
- კოტჰოფი 2003:** Kotthoff, Helga. Problemgruppe Jungen? Neue Fragen für die Kinder – und Jugendforschung, Ethnografie der Schule und Gesprächsanalyse. In: *Der Deutschunterricht, Nr. 2*. S. 85-88.
- კოტჰოფი 2008:** Kotthoff, Helga. Konversationelle Verhandlungen des romantischen Marktes. Adoleszente Freundinnen am Telefon. *Freiburger Geschlechterstudien*. Band 22. Freiburg.
- ლაბოვი 1978:** Labov, William. Regeln für rituelle Beschimpfungen. In: *Sprache im sozialen Kontext*. Königstein. S. 2-57.
- ლიპერი 1996:** Leaper, Martin D. Studying Gender Differences in the Conversational Humor of Adults and Children. *Social Interaction, Social Context, and Language*. Hg. Dan Isaac Slobin u.a. Mahwah, HJ: Lawrence Erlbaum Associates. S. 579-596.
- მალც/ბორკერი 1991:** Maltz, Daniel N/Borker, Ruth. Missverständnisse zwischen Männern und Frauen – kulturell betrachtet. Vom fremden Stimmen. In: *Günthner, Susanne/Kotthoff, Helga (Hg)*. Frankfurt a.M. Suhrkamp. S. 52-74.
- მიხალეკი 2006:** Michalek, R. “Also, wir Jungs sind...“. Geschlechtervorstellungen von Grundschulern. Münster, Wachmann.
- მიხალეკი 2008:** Michalek, R. Perspektive der internationalen Jugendforsch-

- hung und Folgerungen für die pädagogische Professionalisierung. Geschlechtervorstellungen von Grundschulern. In: *Der Deutschunterricht*, 60(2008)2, Münster/New York/München/Berlin. S. 86-92.
- ნოილანდი 2006:** Neuland, Eva. Jugendsprachen – Was man über sie und was man an ihnen lernen kann. In: *Eva Neuland (Hg): Variation im heutigen Deutsch: Perspektiven für den Sprachunterricht*. Frankfurt a. M. u.a.: Peter Lang, 2006. S. 223-241.
- ნოილანდი 2008:** Neuland, Eva. Jugendsprache. Tübingen, Narr Francke Attempto Verlag, 2008.
- ნოიმან-ბრაუნი 1998:** Neumann-Braun/Klaus u. Arnulf Doppermann. Ethnographie der Kommunikationskulturen Jugendlicher. *Zeitschrift für Soziologie*. 27.4. S. 239-255.
- ტერტილტი 1996:** Tertilt, H. Turkish Power Boys. Ethnographie einer Jugendbande. Suhrkamp Taschenbuch 2501, Frankfurt.
- ტორნე/ცელა 1986:** Thorne, Barrie / Zella Luri. Sexuality and Gender in Children's daily Worlds. *Social problems* 33. P. 176-190.
- ფინე 1987:** Fine, Gary A. With the Boys. Little League Baseball and Preadolescent Culture. Chicago and London: University of Chicago Press.
- შელდონი 1992:** Sheldon, Amy. Conflict Talk: Sociolinguistic Challenges to Self-Assertion and How Young Girls meet them. *Merill-Palmer Quaterly* 38.1. S. 95-117.
- შლობინსკი 1993:** Schlobinski, P/Kohl, G/Ludewig, I. Jugendsprache. Fiktion und Wirklichkeit. Opladen: Westdeutscher Verlag.
- შმიდტი 2004:** Schmidt, A. Doing peer-group. Die Interaktive Konstitution jugendlicher Gruppenpraxis. Peter Lange. Europäischer Verlag der Wissenschaften. Frankfurt a.M. Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien.
- შპრეკელსი 2006:** Spreckels, J. Britneys, Fritten, Gangschta und wir: Identitätskonstruktion in einer Mädchengruppe. Eine ethnografisch-gesprächsanalytische Untersuchung. Frankfurt am Main, Peter Lang.
- ჰენე 1981:** Henne, Helmut. Jugendsprache und Jugendgespräche. In: *Dialogforschung*. hrsg. v. Peter Schröder u. Hugo Steger, (*Jahrbuch des Instituts für Deutsche Sprache; 1980/ Sprache der Gegenwart, Bd. 54*), Düsseldorf.
- ჰუმესი 1974:** Hymes, D. Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic Approach. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

დანართი

ტრანსკრიპციული ნიშნები [იხ. ზელტინგი 1998]	
(-)	მოკლე პაუზა
(- -)	გრძელი პაუზა
(1.0)	პაუზა 1 წუთზე მეტი
(?was soll das?)	ტექსტის გაუგებარი ნაწილი
(? ?)	წინადადების გაუგებარი ადგილი
..[....	თანადროული საუბარი, საუბრის გაწყვეტა
..[[...]	ორზე მეტი მოსაუბრის თანადროული საუბარი
=	საუბრის გაგრძელება წყვეტის გარეშე
hahaha	ხმამალალი სიცილი
(.h)	ამოსუნთქვა, ჩასუნთქვა
(h)	სიცილის ინტეგრირებული ნაწილაკი
:	ასო-ბგერის გაგრძელება
?	აღმავალი ინტონაცია
.	დაღმავალი ინტონაცია
°blabla°	ჩუმი საუბარი
°°bla°°	ძალიან ჩუმი
↑	ტონალობის აწევა
↓	ტონალობის დაწევა
((liest))	კომენტარი
<((rall))>	შენელებული საუბარი
<((acc))>	აჩქარებული საუბარი

Jocular Verbal Contests within a Group of Georgian Boys

Miranda Gobiani

Ilia State University

1. Relevance of the topic

Linguistic studies of youth language in adolescents are a subject matter of sociolinguistics which, for its part, explores certain social and cultural conditions. This sphere of interest incorporates the following lexical and lexicographical issues and also some pragmalinguistic aspects, such as ways of greeting, supportive reactions to conversations, interjections, etc. The formation of new words and phrases in the vocabulary of youngsters has aroused great interest from the perspective of sociolinguistics to highlight the topicality of social role and age, and the interrelation between gender and language. The pursuit of stylistic elements in the conversation of youths is a new trend in sociolinguistics [Neuland 2008, 23].

The linguistic study of youth language has a thirty-year history in Germany. This paper considers the modality of teenagers' discourse in terms of frivolous communicative activities for the purpose of self-assertion in peer groups. Young people have a craving for self-establishment to keep their position within a peer group. They attempt to build strong communication skills with peers who share age, background and social status. In Georgia, the modality of young people's negotiation is in the initial stage paving the way for future development. The theoretical part of this paper is based on German studies¹; the practical part considers Georgian lingual and empirical material involving the recorded conversations of youths. Specific lingual techniques, new semantic grammatical forms, and various styles and genres of conversation, have been studied to a certain degree in different languages or cultures². As for Georgian space, there has been no fundamental research on these issues. This article deals with the peculiarities of boys' language from the joint pragmalinguistic

---

1 German authors include Androutsopoulos 1997; Schlobinski 1993; Noland 2003, 2006, 2008; Branner 2003; Shmidt 2004; Kothop 2003, 2005; Shprekel 2006; etc.

2 In 'Turkish Power Boys' [1996], Hermann Tertilt studied in the ethnography and social psychology of Turkish youth groups

and stylistic points of view, and oral language abilities from a sociolinguistic perspective, as well as problematic issues pertaining to how boys undergo identity formation. There are some examples that reflect the communicative activities of unserious modalities that make a great contribution to identity formation in boys. Verbal duels strive to demote others, according to the self-support of the group and, in particular, to the negotiation position within the group. Positioning means, according to Deppermann and Lucius-Hoene “die diskursiven Praktiken, mit denen Menschen sich selbst und andere in sprachlichen Interaktionen auf einander bezogen als Personen her – und darstellen, welche Attribute, Rollen, Eigenschaften und Motive sie mit ihren Handlungen in Anspruch nehmen und zuschreiben, die ihrerseits funktional für die lokale Identität her – und – darstellung im Gespräch sind” [Deppermann and Lucius-Hoene 2004, 168]. The role of positioning is especially important for the socialization phase of youths, as they are involved in the construction of identity. The classic questions of identity are: *“Was bin ich für ein Mensch, als was für ein Mensch möchte ich von meinem Interaktionspartner betrachtet und behandelt werden? [Positionierung] fokussiert diejenigen Aspekte sprachlicher Handlungen, mit denen ein Sprecher sich in einer Interaktion zu einer sozial bestimmbar Person macht, eben eine bestimmte “Position” im sozialen Raum für sich in Anspruch nimmt und mit denen er dem Interaktionspartner zu verstehen gibt, wie er gesehen werden möchte (Selbstpositionierung). Mit einer solchen Selbstpositionierung ebenso wie mit Adressierungen des Interaktionspartners und auf ihn bezogenen Handlungen weist er diesem ebenso eine soziale Position zu und verdeutlicht ihm damit, wie er ihn sieht (Fremdpositionierung)”* [Deppermann and Lucius-Hoene 2004, 168].

Verbal duels have been studied in different traditions. Leach and Özkök [1972] study speech duels between young people in Turkey; Tertilt [1996] examines the verbal rituals of young people of Turkish origin in Germany; and Gossen [1976] analyses verbal duels in the Andes. Labov [1978] examines verbal duels between Anglo-American adolescents, and has analyzed many African-American traditions that are considered the “traditional sources” of rap, and shows that the verbal duels of these speakers require a high degree of linguistic creativity and, depending on the subculture, obey different rules. The goal of our work is to show the similarities and differences between the communicative duels of Georgian boys and those from other cultures.

1.2. Definition of youth language

Youth Language is a variant of a colloquial language established within a peer group and refers to ways things are said in a local area, and creates a

particular communicative culture. Communicative profile is likely to be an identity element of the group.

The term youth language is difficult to define. *“Es gibt viele Jugendsprachen wie es Jugendgruppen und Situationen gibt [...] oder anders ausgedrückt: Der Vielzahl gruppenspezifischer und individueller Lebensstile entspricht eine ebenso große Zahl unterschiedlicher Sprachstile”* [Schlobinski et al. 1993: 93]. Youth language is a variant of colloquial language that refers to the ways things are said in a local area, ways that vary from place to place. It is a subcultural linguistic style [see Löffler 1994: 86]. Most academics comprehend it as a phenomenon based on situational context. If youth is regarded as a special transitional phase of individual development, then youth language might be taken as a sociolect and dialectal variant. Age and social role merge into one category [Neuland 2008: 57]. Pathways from adolescence into adulthood highlight the phase of language socialization where youngsters crave for self-assertion within social structures. The function of this phase is how to individually absorb cultural capital. All in all, sociolinguistic research signifies the topicality of social role and age and gender interrelation with language.

Within peer groups, boys have a feeling of unity, connectedness and rightness, and they depict this by means of specific lingual techniques. Adolescents use new semantic grammatical forms to establish a special language that can distinguish them from different groups. This is youth language, a variant of normal spoken language that becomes paramount from the perspective of sociolinguistics. It includes special words and phrases peculiar to main institutes and groups, particular stylistic meanings, secret language as contrastive language, word play, and word contractions. Youth language is full of phraseology. Unserious modalities of their conversation become an inseparable part of young people's everyday life. They use it to defend themselves, to fight over, to threaten, tease, irritate or to accept others into their group; it involves emotional comprehension and expressions of feelings: joyfulness, surprise, humour, figurative language techniques, figurative language with a large number of metaphors, peculiar forms of greeting and ways of addressing, smart phrases and sayings, stereotypical formulas or excerpt from sayings, exclamations, words that imitate sounds, onomatopoeics, innovation, new words and definitions, discriminatory expressions, abusive words, quotes, youth subcultural lexis originating from real “scenes” familiar to them from habitual spheres such as music, discos, sports, drug addiction, etc.

Neuland refers to youth language as a communicative medium of groups of youths using it in specific situations. This language is characterized by elements of everyday colloquial language, group language and interaction:

“Jugendsprache wird heute als ein mündlich konstituiertes, von Jugendlichen in bestimmten Situationen verwendetes Medium der Gruppenkommunikation definiert und durch die wesentlichen Merkmale der gesprochenen Sprache, der Gruppensprache und der kommunikativen Interaktion gekennzeichnet” [Neuland 2008: 45].

2. Theoretical fundamentals

The communicative ethnographic character is generally defined according to the modalities of conversation. Spreckels³ considers the opinions of various authors regarding this issue and concludes: ‘Interactive modality is a method when symbolic meaning is given to lingual expressions, lingual actions and particular situations. This kind of modality can be serious, pathetic and aggressive, or playful and jocular as well. In this kind of modality both interactants are involved [Spreckels 2006, 88–89]. It has a great influence upon the act of speaking and shows a speaker’s perspective. To change modality depends on the speaker and his partner. If his partner supports and accepts these changes, this will finally cause the conversation to develop and vice versa. Young people tend to entertain themselves and fool around jokingly. Some 90% of boys’ conversation includes joking, irony, entertainment, criticism, that is to say, it continues in an unserious way [Bierbach, 1996: 262].

GA group of boys has a hierarchal structure. This hierarchy is expressed by linguistic means. Their manner of speaking and conversational style can be reckoned as confrontational in linguistics and language studies [see White 2002, 166]. Branner considers the opinions of various authors⁴ and concludes that an acquired domineering position in this group is retained by linguistic means. The process of asserting a domineering position in most cases is verbal [see Branner 2003: 45–49]. We can emphasize three elements within lingual behaviours: Language is the way of maintaining a domineering position for boys. Language helps them give arguments to prove others’ right position by verbal threat, swearing, cursing, jesting and mocking. This action leads to verbal duels, the target of which is to have the last word. Boys like being in the public eye and manage to attract others’ attention by linguistic means. In a peer group they do not have a problem if conversation is interrupted, and they are experienced at coping with any difficulties in overcoming distractive factors so as to have their desired last word. They know well how to complete it in spite of

3 Spreckels discussed in particular Kallmeyer [1979], Hymes [1974] and Deppermann and Schmidt [2001].

4 Branner discusses Maltz and Borker [1991], Sacks [1974], Goodwin [1991], [1980], Sheldon [1992], Leaper [1991], Torne and Luria [1986], Fine [1987], and Eder [1990].

their deliberate interruption to their discourse. The central pattern and genre of communication among the young are: boasting, gossiping, mocking, ridicule, belittling, telling stories, performance, playful conflicts, serious conflicts, and ritual swearing.

3. Corpus research

This study relies on transcriptions of audio-visual recordings (2008-2012)⁵ of the discourse of youths (12-18 years old) from Kutaisi. The group consists of 12 core members, who are all neighbours of one another. They all go to a state school, and play sports or go to a dance school. The author watched the group during their leisure activities.

The transcription was made using GAT [Selting: 1998, 91]⁶. It represents four dialogues on unserious activities.

4. Research methods

The research method employed incorporates an ethnolinguistic analysis and it also integrates the ethnographic tradition of linguistic and social interaction [Neumann-Braun and Deppermann 1998]. When it comes to analysing conversations peculiar to peer groups, ethnographic knowledge fills gaps in the following interpretation:

- *“Bei der Sprecherzuordnung: Wenn mehr als zwei Personen interagieren, ist es häufig sehr schwierig, Beiträge einzelnen Sprechern zuzuordnen. Oft ist es notwendig zu wissen, wie viele Sprecher an der Interaktion beteiligt sind, und es zahlt sich aus, mit den Stimmen der Sprecher vertraut zu sein und erfahrungsgegründete Vermutungen darüber anstellen zu können, welcher Sprecher mit welcher Wahrscheinlichkeit welche Aussage gemacht haben kann.*
- *Bei der Referenzklärung entstehen häufig Probleme: Auf welche Orte, Personen, Ereignisse oder Dinge sich Ausdrücke beziehen, bleibt ohne spezifisches Wissen oft unklar [...]*
- *Eine dritte Interpretationslücke entsteht, wenn Fachsprachen oder esoterische Gruppensprachen verwendet werden. Dann bleiben nicht nur*

---

5 The duration of the recording is about 100 hours.

6 This is considered the first attempt at using a Georgian transcription in the GAT application. The GAT principles were generally acceptable, but some problems did arise, especially when playing some specific Georgian consonants, interjections and the focus accent. Symbols used in the Conversation Analytic Transcription system (GAT: Gesprächsanalytische Transkription) are given as an appendix.

Referenzen im Unklaren, schon Lexik und Semantik (Intensionen) der Ausdrücke sind unbekannt“: [Deppermann 2000, 108–109].

The ethnographic analysis is based primarily on the gathered material. It is important: *“dass der Forscher die Strukturen im Material entdeckt, d.h. sie als Ergebnis einer offenen, auf die Wahrnehmung von Strukturiertheit ausgerichteten Auseinandersetzung mit dem Material findet und als theoretisches Konstrukt vorab einführt”* [Kallmeyer 1988: 1101].

The analysis is based on empirical material using three methods:

- 1) The contextual method: What kind of activities and lingual behaviours are portrayed corresponding to situations?
- 2) The sociolinguistic interpretation of conversation: An analysis of the communication process, the relevance of the concepts of groups, ideology, etc.
- 3) An analysis of facilitating position maintenance, key factors for success that enable boys to keep their positions.

5. Jocular competitive negotiations within a group of Georgian boys

Demonstrating one's authority is an instant way of keeping a high position within a group. The process occurs thanks to a communication contest that carries frivolous modality and targets one's entitlement to a high rank in a hierarchal group.

These communicative techniques enable either German or Georgian boys⁷ to get prepare for a verbal contest, while simultaneously an unserious modality has the function of solidarity and mutual understanding. There are certain activities that can take place during negotiation, such as disagreement, criticizing and showing sarcasm, ritual swearing, jesting, mockery and ridicule [Schmidt 2004].

“Dissing” refers to a communicative act that is a tool for opponents to disgrace each other. It is the most common form of verbal aggression. When two opponents verbally assault each other there is always a witness who attends and assesses the results. This kind of verbal duel gained a foothold in American hip hop. Accompanied by music, two opposing persons compete by means of rhyming phrases. Unlike in the jeering and ritual swearing processes, for the duration of the dissing the opponent is blunt and rude while humiliating others and carries on utilizing even taboo phrases.

Dissing is something that appeals to every boy: they do enjoy it and it does not matter what status they have as anyone can participate who is articulate

---

7 Proved in Schmidt's research (2004).

and endowed with the power of speech. This is humiliating, playful negotiation followed by hip hop or certain gestures peculiar to rap genres. It finishes when one of the opponents stops assaulting the other contestant and by doing this he acknowledges his defeat.

This kind of verbal duel is quite popular in Georgia, where it has a long tradition (and is known as “kapiaoba”) [Kotthoff 1995]. Unlike dissing, we witness vulgar rhyming phrases. For dissing, chain rhyme is desirable but not necessary; here the main thing is wordplay. As has already been mentioned, this kind of communicative act is really popular among German youth and, at the same time, every Georgian boy knows, to a certain degree at least, a poem replete with indecent words, and so anyone can become involved in a rhyming ritual.

Here are some examples of kapiaoba:

Example 1.

- 1 G: mamulo saqvarelo Uen↑ rosğa aqvavdebi
My beloved motherland when will you blossom
- 2 H: Uen rosğa aqvavdebi Uen?
When will you blossom, you?
- 3 G: Uen saertod vinme tu giqvars
Do you love anyone at all?
- 4 M: me magalıtad (-)
Me, for example
- 5 me Iems marzvals vtesav xnulUi mosavali minda Pminda (-)
kutaisi siqvarulUi UemeSibros visac unda
I am sowing my grain in ploughed land, I want a pure harvest. Let
anyone who wishes compete with me in love of Kutaisi.
- 6 H: Iemi cxovreba valebi(-)
My life is debts,
- 7 ğvino↑ duduQi↑ kalebi↑ he he he
wine, women, song he, he, he
- 8 G: rac gamqofebs aktiurad dedas↑ gRirobs fakRiurad
What makes you active actually harms you
- 9 H: atqda reQva glePe resQad da Ueikmna sesereQa=
The ringing began, I thrashed you roughly and the USSR was created
- 10 G: =aket ficari ikit ficari ise gaglaxe veğar gicani
Here is a board, there is a board I beat you such that I could not recognize you
- 11 H: garbian Raksebi, Peren soLiQebi, ra Qaia ponLiQebi(-)

Taxis are rushing about, the meters are running, doughnuts are so good

- 12 G: (h) mQidia ponIiQi mamida tu kali mamainda
 Oh aunt, I don't care about doughnuts. I want a woman.
 ((...))

B recited a phrase from a verse, which is followed by A's ironical remark: "When will you blossom?" B did not like this ironical deviation, because he had recited the verse with patriotic inspiration. He aggressively asked A: "Do you love anybody?" and recited a poem about love for the city of Kutaisi. Later A replied in *kapiaoba* style. B did not delay his answer. The boys had spectators. These did not interfere in the conversation. They laughed and supported the verbal debate (we consciously evade the presentation of the whole version of the conversation).

The boys' duel developed into a scabrous improvised verse full of non-normative vocabulary. During such debates, abusive words and sentences are not considered offensive. Moreover, the abuse of family members is also acceptable. This is important because, generally, Georgian boys do not forgive an insult to their mother or sister.

According to Schmidt, after position assertion comes communicative activity, where the symmetry of the situation between the initiator – the person who plays a prank on his opponent – and the victim – the one who has been fooled – becomes of great significance. The assaulter in this case feels and takes over the whole situation and makes a fool of his opponent, and provokes inappropriate behaviour or reaction in the latter. If he plays a trick and it works then he will be regarded as the winner. The victim has to take this jocular situation as a complete frivolity, not to show that he has been humiliated and that he intends to take revenge on the assaulter in order to protect his position in the group [Schmidt 2004: 267]. Among Georgian boys this verbal form of contest is especially common for retaining their position.

Example 2.

- 1 A. eee ori lari biSo(.)
 hey buddy a coin of 2 lari over there
 2 C. sad [biSo?
 Where?
 3 A. [e e mager
 Hey! Over there!
 4 C. voov xo(—)
 Wow, yes!

- 5 E:..... ((He tries to pick it up))
 6 [fu Ueni
 Fu, Dammit!
 7 A << he laughs > [hahaha]
 8 C. <h> siri xar
 you are a cock!
 9 metki sigareRi movida
 I thought we'd have some cigarettes.

A sticks a two-lari coin to the floor and makes a fool of C (lines 1-4), who is delighted to have found some money as he needed it badly for cigarettes (line 5), but he immediately realizes that he had been fooled as he found it difficult to pick it up off the floor. A is laughing and C has the same reaction but, while laughing, he also resorts to verbal abuse, he uses the word “siri” (line 8) which is a Georgian slang equivalent to “cock”. He uses a form of swearing or cursing (line 6) and by doing this he admits that his opponent’s prank has worked. In this example we can distinguish 5 systemic steps:

1: A person aware of the situation points to the stuck coin and asks the victim to pick it up. 2. He tries but in vain. 3. Disappointment of the victim. 4. Reaction of the victim (C commentary and laughing – “You’re a cock! I thought we’d get the cigarettes”. 5. Reaction of the winner (A laughs loudly).

Typical communicative activity for Georgian boys is confined to teasing and ridiculing. Günthner defines teasing as “moralisch sensitive Aktivitäten, die zwischen Provokationen und Spaß, zwischen Irritation und Spiel, zwischen Schmerz und Scherz angesiedelt sind und mit dessen Ambivalenzen geradezu, spielen. [...]. Die in den Frotzeleien enthaltenen negativen Zuschreibungen, Kritiken und Enthüllungen sind – trotz ihrer Übertreibungen und Inszenierungen – keinesfalls “aus der Luft gegriffen” und willkürlich gesetzt, sondern sie sind im tatsächlichen Verhalten des Frotzelobjekts bzw. in seiner Lebenswelt verankert”. [Günthner 1996, p. 102]. For German boys the same activity is endorsed to gain superiority by being condescending towards inferiors. The act of mocking or ridiculing is a communicative activity when “eine fokale Anwesende Person über einen längeren Interaktionsraum hinweg in lateraler Adressierung scherzhaft abzuwerten. Spott ist nicht auf eine direkte Reaktion des Opfers angelegt” [Schmidt 2004: 112]. In most case the whole group opposes one. It is difficult to distinguish reality from fiction, and imaginary stories from real ones with added fictitious material. The following example involves both girls and boys (boys V, D, E; girls K, L).

Example 3

- 1 L: aman gamomartva Pigni.
He's borrowed a book from me asking
- 2 au Qai Pigni momecito.
hey guys, give me the name of a good book to read
- 3 (h) [da (.) "kali gamovida saġalaRod".
End "A woman betrayed her husband"
- 4 K: [Qai Pigni mindao da kali gamovida saġalatod.
I want a good book and you recommended "A woman betrayed her husband"
- 5 L: au:: es ra ici mariQa
Ohh Marika you always interrupt me when I'm speaking and go your own way..
- 5 daviPqeb laparaQs da amqvebi (-)
I begin to speak, and you also
- 6 (h) qali gamovida saġalaRod (-)
"A woman betrayed her husband"
- 7 es PaiQitxa.
you have read it
- 8 V: magi ar PamiQitxia.
Not that one
- 9 Oaan didi iqo da arPaviQitxe.
So many pages I found it boring to read
- 10 ((Everybody laughs))
- 11 [me mPvanetvaleba angelozi PaviQitxe=
I've read "The Green-Eyed Angel"]
- 12 D:A [au es magari tkva
That's cool.
- 13 E: =mec mPvanetvaleba angelozi PaviQitxe
So have I
- D:M mPvanetvaleba angelozi mtel saġorias aqvs Pakitxuli
The whole of Saghoria has read it
- 14 A:A au biAebi kitxuloben mPvanetvaleba angelozs (-)
hey boys read "The Green Eyed Angel "
- 15 da gogonebi Sinsebis taobas
and girls – "The Jeans Generation"
- 16 D:E Sinsebis taoba magari
"The Jeans Generation" is cool.
- 17 V: au magi ramxela

- It's too big with lots of pages.
- 18 D: didi roa miRoa magari
That's why it is cool
- 19 dzaan magaria=
It is very cool
- 20 E: Pignma tu damainReresa ver vdgebi
If I find a book interesting, I can't put it down
- 21 D: = Sinsebis taobas gogonebi Qitxuloben Qi ara da
Not only girls read "The Jeans Generation"
- 22 samSer mak PaQitxuli
I have read this book three times

Girls are jeering V (aged 13) as, to their minds, he has chosen a book "A woman betrayed her husband" by Otia Ioseliani as inappropriate for his age (Lines 1-8). V makes a clean breast that the book was too big for him to read (Lines 8-9) and when, after laughter and the line 'the bigger the cooler' (L.18-19), V says that he has read "The Green Eyed Angel" (L.12), that did not help. Teasing and ridiculing continue. D again makes fun of V: "The whole of Saghoria (the whole neighbourhood) have read it" (L.13). But boys don't stop ridiculing him by saying this book has been read by everyone in Saghoria district Boys E and D make a fool of V and they boast that they have read both of them and not only once but three times, and they defend their position. Boys E and D want to shine in front of the girls.

Schmidt emphasizes that: "[...] *die Ausübung von Macht in Peer-Gruppen häufig weder legitimiert noch im Hinblick auf die Gruppe als Kollektiv ziel – oder zweckgebunden ist, [sie] dient [...] oft ausschließlich der Positionierung innerhalb der Gruppe. So haben Studien zu Peer-Interaktionen gezeigt, dass diese sich u.a. dadurch auszeichnen, dass die Reklamation und Demonstration von Macht zunächst keinem unmittelbar instrumentellen Zweck dient (etwa der Durchsetzung von Interessen, der Etablierung von Mehrheitsmeinung etc.), sondern aus Unterhaltungs-, Selbstdarstellungs- und Wettkampfmotiven heraus erfolgen*" [Schmidt 2004: 200]. Cursing and swearing are really common communicative acts for Georgian as well as for German boys but it does not have a serious character. It is normally used for playful joke negotiations for the purpose of entertainment. In academic literature this unserious action of cursing and swearing is regarded as "ritual swearing" [Schmidt 2004, 200]. It might cause serious escalation resulting in quarrel. Playful conflicts are opportunities for boys to reveal their language abilities to succeed in verbal duels via offensive name calling, and using obscene, scabrous words. For example:

Example 4

- 1 A: modi ↑biAo ak aq (-)modi ak
Hey Guy, Come on
- 2 Ueni...
fuck... ((He is laughing))
- 3 V: tu ar moxva:::l,(-)
If you don't come..
- 4 erti ↑Ueni...
Fuck you!..
- 5 A: modi bliar⁸
Come on Fuck you!
- 6 V: = e vasia⁹↑
hey dude
- 7 A: Ixiri Uen
You "walking stick"
- 8 modi. (-)sanam IamiOuqnixar
Come before you're alive and haven't dragged you down
- 9 Ueni...
fuck...
- 10 V: liliWuR
you "Lilliputian" ...(he laughs)
- 11 modi sanam saxe migiEeURe
Come before I rock your fucking face off...
- A: Ixiri
"Walking stick" ((he laughs))
- 12 V: fu (-)ra siri xar. Ue sacodao.
You poor cock
- 13 A: (h) siris xma mesmis
Shuu a cock is talking..

This is a typical example of ritual swearing where boys directly call obscene words (Lines 2, 4, 5). They also use hyperbolized threatening phrases (Lines 8, 11) accompanied by laughing elements (Lines 2, 10, 12,) and they do it in a jocular way and retain unserious modality. A is very short and V calls him Lilliputian (a scornful way to address a short person) (Line 10). In his response A emphasizes how thin V is and calls him a "stick" (a way to address a person emphasizing how thin and skinny he is) (Line 12). All in all, this negotiation can be evaluated as vulgar, each sentence followed by obscene

8 Bliat: Russian word that means "fuck you"

9 Vasia: Russian first name

words (“bliats”), Russian slang for “fuck”, “come on fuck you”, “you poor cock”, “hey Vasia” (addressing a male in a mocking, scornful way). In most cases such obscene words would cause situation tension, fighting and beating, but this is the case when these words are taken unseriously, not hurting, annoying or humiliating.

6. Conclusion

Communicative activities aimed at gaining topicality and position assertion in groups of boys have shown us that the most significant resource in their negotiations is acquiring high status in the process of individual formation. Demonstrating authority in terms of verbal activities is legitimate and contributes to self-assertion and position establishment for the purpose of entertainment. This is the only way of acquiring a high position in a hierarchal group.

But dominant status varies from one boy to the next, and here discrimination among them is allowed only in joking or other humorous activities. The fact that they use obscene lexicology points to group unity.

As research results show, the communicative style in Georgian and German boys of the same age is quite similar. The main principles of their negotiation are entertainment and competition, derisive acts, unserious conflicts, ritual swearing, sarcasm and irony. The style is more confrontational than cooperative and assault, defence, humiliation and assertion of a dominant position can be reckoned as the main functions of their negotiation.

It would be more accurate to say that in every group of boys each one is craving for self-assertion, and evaluation, assessment, self-esteem and individual presentation are of most significance for them. They make an important contribution to specific lingual behaviours to maintain a positive negotiation process. All the communicative activities we have mentioned above, peculiar to both Georgian and German boys, affect the processes of the socialization of the young and establish a special communicative culture for a certain group.

Bibliography

- Androutsopoulos 1997:** Androutsopoulos, Jannis. “Mode, Medien und Musik. Jugendsprache als Sprachexperten“. In: *Der Deutschunterricht* 6, 10-21.
- Bierbach 1996:** Bierbach, Christine. “Chi non gaga un kilo – zahlt 20 Mark Strafe! Witze von Kindern zwischen zwei Kulturen“. In: *Kotthoff, Helga*

- (Hg): *das Gelächter der Geschlechter. Humor und Macht in Gesprächen von Männern und Frauen*. Konstanz: Universitäts-Verlag Konstanz, 247-273.
- Branner 2003:** Branner, Rebecca. Scherzkommunikation unter Mädchen. *Angewandte Sprachwissenschaft. Herausgegeben von Rudlof Hoberg. Band 13*. Peter Lang, europäischer Verlag der Wissenschaft.
- Deppermann 2001:** Deppermann, A. / Schmidt, A. "Hauptsache Spaß". In: *Merkens, Hans/Zinneker, Jürgen (Hg). Jahrbuch Jugendforschung, 3*. Opladen: Leske und Budrich. S. 25-56.
- Deppermann 2004:** Deppermann, Arnulf/Lucius-Hoene, Gabriele. "Narrative Identität und Positionierung". In: *Gesprächsforschung – Online-Zeitschrift zur verbalen Interaktion 5* (ISSN 1617-1837), S. 166-183. (www.gespraechsforschung-ozs.de Stand 15.09.2013).
- Deppermann 2000:** Deppermann, Arnulf. "Ethnographische Gesprächsanalyse: Zu Nutzen und Notwendigkeit von Ethnographie für die Konversationsanalyse". *Gesprächsforschung – Online-Zeitschrift zur verbalen Interaktion 1* (ISSN 1617-1837), S. 96-124. (www.gespraechsforschung-ozs.de Stand 15.09.2013).
- Dundes /Leach / Özkök 1972:** Dundes, Alan, Jerry W. Leach / Özkök Bora. "The Strategy of Turkish Boys' Verbal Dueling Rhymes". In: *Directions in Sociolinguistics: The Ethnography of Communication*. Ed. John J. Gumperz and Dell Hymes. New York: Holt, Rinehart, and Winston. P.130-60.
- Eder 1990:** Eder, Donna. "Serious and Playful Disputes: Variation in Conflict Talk among Early Adolescents. Conflict Talk". *Sociolinguistic Investigations of Arguments in Conversation*. Hg. Allan Grimshaw. Cambridge: Cambridge University Press, P. 67-84.
- Goodwin 1980:** Goodwin, Marjorie. "Directive-response speech sequences in girls' and boy's task activities". In.: S. Mc Connell-Ginet/R. Borker/N. Furman (eds): *Women and Language in Literature and Society*. New York. Praeger.
- Goodwin 1991:** Goodwin, Marjorie. He-Said-She-Said. Talk as social organization among Black Children. Bloomington: Indiana University Press.
- Gossen 1976:** Gossen, Gary. "Verbal Dueling in Chamula". In: *Barbara Kirshenblatt-Gimblett (ed.): Speech Play: Research and Resources for the Study of Linguistic Creativity*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Günthner 1996:** Günthner, Susanne. "Zwischen Scherz und Schmerz – Frotzelaktivitäten in Alltagsinteraktionen." *Scherkommunikation*. Hg. Helga Kotthoff. Opladen: Westdeutscher Verlag, 81-108.
- Henne 1981:** Henne, Helmut. "Jugendsprache und Jugendgespräche", in: *Dialogforschung, hrsg. v. Peter Schröder u. Hugo Steger, (= Jahrbuch des In-*

- stituts für Deutsche Sprache; 1980/ Sprache der Gegenwart, Bd. 54), Düsseldorf, S. 373.*
- Hymes 1974:** Hymes, D. *Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic Approach*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Kallmeyer 1988:** Kallmeyer, Werner. "Konversationsanalytische Beschreibung". *Soziolinguistik. Hg. Ulrich Ammon, Norbert Dittmar u. Klaus J. Mattheier. Vol. 2* Berlin, New York: Gruyter, 1095-1108.
- Kotthoff 1995:** Kotthoff, Helga. "Verbal Duelling in Caucasian Georgia". In: *Uta Quasthoff (ed.): Aspects of Oral Communication*. Berlin/New York: De Gruyter, 112-137.
- Kotthoff 2003:** Kotthoff, Helga. "Problemgruppe Jungen? Neue Fragen für die Kinder – und Jugendforschung, Ethnografie der Schule und Gesprächsanalyse". In: *Der Deutschunterricht, Nr. 2*. S. 85-88.
- Kotthoff 2008:** Kotthoff, Helga. "Konversationelle Verhandlungen des romantischen Marktes. Adoleszente Freundinnen am Telefon". *Freiburger Geschlechterstudien. Band 22*. Freiburg.
- Labov 1978:** Labov, William. "Regeln für rituelle Beschimpfungen". In: *Sprache im sozialen Kontext. Königstein, S. 2-57*.
- Leaper 1996:** Leaper, Martin D. "Studying Gender Differences in the Conversational Humor of Adults and Children". *Social Interaction, Social Context, and Language. Hg. Dan Isaac Slobin u.a. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, S. 579-596*.
- Maltz/Borker 1991:** Maltz, Daniel N/Borker, Ruth. "Missverständnisse zwischen Männern und Frauen – kulturell betrachtet. Vom fremden Stimmen". In: *Günthner, Susanne/Kotthoff, Helga (Hg). Frankfurt a.M. Suhrkamp, 52-74*.
- Michalek 2006:** Michalek, R. "Also, wir Jungs sind...". *Geschlechtervorstellungen von Grundschulern. Münster, Wachmann*.
- Michalek 2008:** Michalek, R. "Perspektive der internationalen Jugendforschung und Folgerungen für die pädagogische Professionalisierung. Geschlechtervorstellungen von Grundschulern". In: *Der Deutschunterricht, 60(2008)2, Münster/New York/München/Berlin, S.86-92*
- Neuland 2006:** Neuland, Eva. *Jugendsprachen. "Was man über sie und was man an ihnen lernen kann"*. In: *Eva Neuland (Hg): Variation im heutigen Deutsch: Perspektiven für den Sprachunterricht*. Frankfurt a. M. u.a.: Peter Lang, 223-241.
- Neuland 2008:** Neuland, Eva. *Jugendsprache*. Tübingen, Narr Francke Attempo Verlag.

- Neumann-Braun/Deppermann 1998:** Neumann-Braun/Klaus u. Arnulf Deppermann. "Ethnographie der Kommunikationskulturen Jugendlicher". *Zeitschrift für Soziologie*. 27.4, 239-255.
- Sacks 1974:** Sacks, Harvey. "An Analysis of the Course of a Joke's telling in Conversation." *Explorations in the Ethnography of Speaking*. Hg. Richard Baumann u. Joel Sherzer. Cambridge u.a. : Cambridge University Press, 337-353.
- Schlobinski/Kohl/Ludewig 1993:** Schlobinski, P/Kohl, G/Ludewig, I. *Jugendsprache. Fiktion und Wirklichkeit*. Opladen: Westdeutscher Verlag.
- Schmidt 2004:** Schmidt, A. *Doing peer-group. Die Interaktive Konstitution jugendlicher Gruppenpraxis*. Peter Lange. Europäischer Verlag der Wissenschaften. Frankfurt a.M. Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien.
- Sheldon 1992:** Sheldon, Amy. *Conflict Talk: Sociolinguistic Challenges to Self-Assertion and How Young Girls meet them*. Merill-Palmer Quatery 38.1. S.95-117.
- Selting 1998:** Selting, M et.al. "Gesprächsanalytisches Transkriptionssystem (GAT)". In: *Linguistische Berichte* 173, 91-122.
- Spreckels 2006:** Spreckels, J. Britneys, Fritten, Gangschta und wir: Identitätskonstruktion in einer Mädchengruppe. Eine ethnografisch-gesprächsanalytische Untersuchung. Frankfurt am Main, Peter Lang.
- Tertilt 1996:** Tertilt, H. *Turkish Power Boys. Ethnographie einer Jugendbande*. Suhrkamp Taschenbuch 2501, Frankfurt.
- Thorne/Zella 1986:** Thorne, "Barrie/Zella Luri. Sexuality and Gender in *Children's daily Worlds*". *Social problems* 33. P.176-190
- Fine 1987:** Fine, Gary A. *With the Boys. Little League Basaball and Preadolescent Culture*. Chicago and London: University of Chicago Press.
- Veith 2002:** Veith H. Werner. *Soziolinguistik*. Gunter Narr Verlag Tübingen.

Appendix

Conversation Analytic transcription system _ GAT:

- ” (-) kurze Pause
- (- -) längere Pause (weniger als eine halbe Sekunde)
- (1.0) Pausen von einer Sekunde und länger
- (?was soll das?) unsicheres Textverständnis
- (? ?) unverständliche Stelle
- ..[... der Text in den untereinanderstehenden Klammern überlappt sich
- ..[[... Mehrfachüberlappung verschiedener Sprecher/innen
- = ununterbrochenes Sprechen
- hahaha lautes Lachen
- hehehe schwaches Lachen
- hohoho dunkles Lachen, den Vokalen der Umgebung angepasst
- (.h) hörbares Ein – oder Ausatmen
- (h) integrierter Lachlaut
- : Lautlängung
- ? steigende Intonation
- , kontinuierliche bis leicht steigende Intonation
- . fallende Intonation
- ; leicht fallende Intonation
- °blabla° leiser gesprochen als Umgebung
- °°blaa°° sehr leise
- der is dOOof Großgeschriebenes trägt den Satzakzent
- COME ON Emphaseintonation (lauter und höher)
- <blabla> höhere Tonlage des innerhalb der spitzen Klammern stehenden Textes
- hoher Ansatz bei einem einzelnen Wort
- Tonsprung nach oben, Tonabfall noch im Wort)
- ˘ Tonsprung nach unten
- <˘blabla> tieferes Tonhöhenregister innerhalb der spitzen Klammern
- ((liest)) Kommentar zum Nonverbalen

<((rall))> *rallentando, Verlangsamung,*

Kommentar vor oder unter der Zeile

<((acc))> *accelerando, zunehmend schneller,*

<((staccato))> *Wort für Wort*

<((affektiert))> *impressionistische Kommentare unter der Zeile* [Selting et al. 1998].